

دانشگاه تهران

مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: طراحی شهری

پردیس هنرهای زیبا

مصوب جلسه مورخ ۸۷/۱۲/۲۱ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس مصوبه جلسه ۷۳۱ مورخ ۸۸/۶/۷ شورای برنامه ریزی آموزش عالی مبنی بر ضرورت ایجاد رشته طراحی شهری و مطابق با مواد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاههای دارای هیات ممیزه، توسط اعضای هیات علمی دانشکده شهرسازی پردیس هنرهای زیبا تهیه و تنظیم شده و در یکصد و نود و دومین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۷/۱۲/۲۱ به تصویب رسیده است.

مصوبه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته : طراحی شهری

مقطع : کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد طراحی شهری که توسط اعضای هیات علمی دانشکده شهرسازی پردیس هنرهای زیبا تدوین شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه برسد.

عبدالرضا سیف

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

محمود کمره ای

معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه

رای صادره جلسه مورخ ۸۷/۱۲/۲۱ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه در مورد تدوین برنامه درسی رشته طراحی شهری در مقطع کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد ذیربط ابلاغ شود.

فرهاد رهبر
ریاست دانشگاه تهران

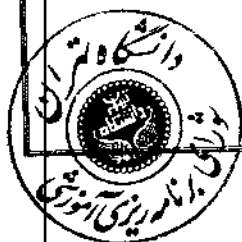

طراحی شهری

فصل اول

مشخصات کلی رشته

رشته کارشناسی ارشد طراحی شهری

تعریف و مشخصات:

تعاریف متعدد و متنوعی از طراحی شهری ارائه شده است که دارای وجوه مشترک زیاد و گاه نیز وجود افتراق است. وجوه مشترک مذکور در قالب مشخصات و ویژگی های طراحی شهری به شرح زیر قابل ذکر است:

- تأکید بر جنبه های کالبدی و فضائی (سه بعدی) در ضمن توجه به جنبه های عملکردی شهر
- تأکید بر عرصه عمومی
- ارتباط با معماری، معماری منظر و برنامه ریزی شهری
- کاربست در مقیاسهای مختلف ولی عمدتاً در مقیاسهای بخشی از شهر و پروژه های بزرگ و کوچک شده.

هدف:

هدف کلی طراحی شهری را نظم دهی ظاهری (شکلی) و عملکردی به سکونتگاههای انسانی ذکر کرده اند، ولی به طور خاص هدف طراحی شهری کسب دانش تخصصی و مهارت حرفه ای است در زمینه های زیر:

- نظم دهی ساختار شهر و عناصر عمده تشکیل دهنده آن.
- ترتیب، تنسيق و اصلاح بخش های تاریخی به معنی قابل استفاده کردن آنها.
- طراحی ساختاری توسعه های شهری در مقیاس های مختلف.
- تاکید بر طراحی مبتنی بر اصول، قواعد و معیارهای شکل دهنده شهر به صورت تدریجی در طول زمان براساس آگاهی فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی.
- ارتقاء کیفیت محیط شهری.
- توجه به چالش محلی ماندن و جهانی شدن.
- قابل زیست کردن و حیات بخشی فضاهای شهری.
- ایجاد مکان های با هویت مردمی.
- توجه به ملاحظات پایداری در طراحی فضاهای شهری.

ضرورت و اهمیت :

طراحی شهری به عنوان یک تخصص حرفه‌ای و یک رشته آکادمیک طی دو دهه اخیر تقریباً در همه جا از اهمیت زیادی برخوردار بوده است. این امر از یک طرف به دلیل حاد شدن مسائل گوناگون شهرها و تنزل کیفیت آنها و از طرف دیگر تلاش طراحان شهری برای فعال‌تر و غنی‌تر کردن دانش آن به منظور پاسخگویی مؤثرتر به نیازهای روزافزون جوامع کنونی در ارتباط با محیط‌های انسان ساخت می‌باشد. در کشور ما علیرغم نیاز شدیدی که در شرایط کنونی به خدمات این حرفه در مقیاس‌ها، زمینه‌ها و برای اهداف گوناگون احساس می‌شود، متأسفانه حرفه طراحی شهری نتوانسته است جایگاه، موقعیت و هویت مناسب خود را بیابد. که نتیجه مشخص آن عدم موفقیت پروژه‌های مختلفی است که تحت عنوان طراحی شهری طی حدود چهل سال گذشته در کشور به اجرا درآمده است. بدون شک بخش مهمی از این عدم موفقیت مرهون برنامه آموزشی طراحی شهری است. به این معنی که آموزش طراحی شهری نتوانسته با ارائه برنامه‌ای مناسب، طراحان شهری حرفه‌ای متخصص، با شایستگی لازم، تربیت نماید.

در برنامه حاضر سعی شده، این نقیصه حتی المقدور برطرف گردد و با ارائه دروس تخصصی طراحی شهری در چارچوب مبانی نظری، روش‌ها و کارگاه‌های عملی، دانشجویان برای فعالیت حرفه‌ای آماده شده، مهارت، دانش و توانایی‌های لازم را کسب نمایند.

طول دوره و شکل نظام :

کل دوره یکسال و نیم (سه نیمسال) است و دانشجویان موظف به گذراندن ۳۲ واحد شامل: ۴ واحد پایان نامه (یک نیمسال)، ۲۶ واحد درسی برای دو نیمسال تحصیلی به مدت یک سال در نظر گرفته می‌شود. دوره به صورت تمام وقت است، درس‌ها و کارگاه‌ها در تمام روزهای هفته تدریس می‌شود.

تعداد و نوع واحدها :

تعداد کل واحدهای درسی ۳۲ واحد و به شرح زیر است :

دروس اصلی	۲۲ واحد
دروس اختیاری	۶ واحد
پایان نامه	۴ واحد
جمع	۳۲ واحد

نقش و توانائی فارغ التحصیلان :

مسائل و مشکلات روز افزون و متعدد سکونتگاههای کنونی از یکطرف و نارضایتی از عملکرد شهرسازی دهه های گذشته در بهبود و ارتقاء کیفیت زندگی در سکونتگاهها موجب رشد و رونق حرفه و رشته طراحی شهری در همه کشورهای جهان گردیده است. امروزه نیاز به تخصص طراح شهر، چه در بخش دولتی و چه خصوصی در همه جا کاملاً احساس می شود. برنامه آموزشی طراحی شهری در دانشگاه تهران به گونه ای تدوین شده است که دانش آموخته این رشته بتواند در شرائط و زمینه های مختلف و متنوعی، در کنار برنامه ریزان شهری، معماران، معماران منظر و سایر حرفه های مرتبط فعالیت کند. بازسازی و بهسازی بافتهای فرسوده، طراحی مجموعه های مسکونی، محلات و شهرها، شهرهای جدید، روستاها، طراحی برای توسعه گردشگری، طراحی پیاده راهها، طراحی شهری پایدار، طراحی سکونتگاهها در مناطق زلزله خیز، ارائه راه حل های طراحی برای سکونتگاههای واقع در حاشیه شهرها و زیبا سازی شهری از جمله فعالیت هایی است که فارغ التحصیل کارشناسی ارشد طراحی شهری می تواند در آنها اشتغال پیدا کند.

شرایط و ضوابط ورود به دوره :

بر اساس ضوابط و مقررات وزارت علوم ، تحقیقات و فناوری می باشد.

مواد و ضرایب امتحانی :

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب امتحانی
۱	زبان عمومی و تخصصی	۲
۲	مباحث عمومی شهرسازی (اقتصاد شهری، جامعه شناسی شهری، جغرافیای شهری، محیط زیست شهری)	۳
۳	مبانی نظری معماری و طراحی شهری	۲
۴	تاریخ معماری، شهر و شهرسازی	۲
۵	تحلیل فضاهای شهری	۲
۶	آزمون عملی طراحی شهری	۴

فصل دوم

جداول دروس

جدول شماره: ۱

جدول دروس کمبود رشته طراحی شهری در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات		
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع
۱	اصول GIS	۱	۱	۲	۳۲	۴۸	
۲	زبان تخصصی	۲	-	۲	-	۳۲	
۳	مبانی و روشهای طراحی شهری	۲	-	۲	-	۳۲	
۴	تاسیسات و زیرساخت های شهری	۲	-	۲	-	۳۲	
۵	منظر سازی	۲	-	۲	-	۳۲	
۶	مسکن	۲	-	۲	-	۳۲	
۷	مبانی طراحی شبکه های حمل و نقل شهری	۲	-	۲	-	۳۲	
۸	تاریخ شهر و شهرسازی در ایران	۲	-	۲	-	۳۲	
۹	درک و بیان محیط شهری	۲	-	۴	-	۳۲	
۱۰	طرح شهرسازی ۵	۱	۴	۵	۱۶۰	۱۴۴	
	جمع کل	۱۸	۵	۲۵	۱۹۲	۴۳۲	

از دروس این جدول حداکثر ۱۲ واحد به عنوان کمبود، بر اساس رشته کارشناسی دانشجویان، توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه / بخش تعیین و آرایه خواهد شد.

جدول شماره: ۲

جدول دروس اصلی رشته طراحی شهری در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	نظریه‌های طراحی شهری	۳	-	۳	۴۸	-	۶۴	_____
۲	تحلیل شکل و فضاهای شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	_____
۳	روش‌ها و فنون طراحی شهری	۳	-	۳	۴۸	-	۶۴	_____
۴	طراحی شبکه حمل و نقل درون شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	_____
۵	سیر اندیشه‌های شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	_____
۶	کارگاه طراحی شهری (۱)	-	۳	۳	-	۹۶	۹۶	_____
۷	کارگاه طراحی شهری (۲)	-	۳	۳	-	۹۶	۹۶	کارگاه طراحی شهری (۱)
۸	سمینار	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	_____
۹	بهسازی و نوسازی بافت‌های قدیمی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	_____
	جمع کل	۱۶	۶	۲۲	۲۵۶	۲۸۸	۴۸۰	_____

جدول شماره: ۳

جدول دروس اختیاری رشته طراحی شهری در مقطع کارشناسی ارشد

ردیف	نام درس	تعداد واحد			تعداد ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
۱	طراحی شهری در مناطق زلزله خیز	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۲	تجارب جهانی طراحی شهری (سمینار)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۳	تجارب طراحی شهری در ایران (سمینار)	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۴	مباحث اجرایی طراحی شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۵	طراحی محیط و ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه های شهرسازی	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۶	GIS سه بعدی	-	۲	۲	-	۴۸	۴۸	
۷	زیبائی شناسی شهری	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
۸	شهر و شهرسازی معاصر ایران	۲	-	۲	۳۲	-	۳۲	
	جمع کل	۱۴	۲	۱۶	۲۴۰	۴۸	۲۷۲	

* انتخاب ۶ واحد از دروس اختیاری لازم است.

فصل سوم

سرفصل دروس

دروس اصلی رشته طراحی شهری

- نظریه های طراحی شهری
- تحلیل شکل و فضاهاى شهری
- روش ها و فنون طراحی شهری
- طراحی شبکه حمل و نقل درون شهری
- سیر اندیشه های شهرسازی
- کارگاه طراحی شهری (۱)
- کارگاه طراحی شهری (۲)
- سمینار
- بهسازی و نوسازی بافت های قدیمی

نام درس : نظریه‌های طراحی شهری

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

این درس از یک طرف آشنایی دانشجویان با فرایند طراحی شهری و از طرف دیگر شناخت و تحلیل تئوری‌های موجود در زمینه طراحی شهری می‌باشد.

سرفصل دروس :

- فلسفه وجودی طراحی شهری
- پیشینه و سیر تحول شکل‌گیری طراحی شهری و ویژگی‌های طراحی شهری قرن بیست و یکم
- فرایند طراحی شهری
- تئوری‌های طراحی شهری
- نهضت پارک‌سازی
- نهضت زیباسازی شهری
- نهضت باغ شهرها، نوشهرها، مدرنیزم
- Team X
- پست مدرنیزم (رفتارگرایی، ساختارگرایی، طراحی عامیانه، زبان گرایی، طراحی بدون طراح ...)
- طراحی شهری مشارکتی (Colloborative U.D.) - New Urbanism
- طراحی شهری پایدار
- تئوری جامع طراحی شهری.

منابع درسی :

- بحرینی، سیدحسین، ۱۳۷۷، فرایند طراحی شهری، انتشارات دانشگاه تهران.
- لینچ، کوین، ۱۳۷۶، تئوری شکل شهر، ترجمه: سیدحسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران.
- فری، هیلدبراند، ۱۹۹۹، طراحی شهر، به سوی یک شکل پایدارتر شهر، ترجمه: سیدحسین بحرینی، ۱۳۸۳.
- لنگ، جان، ۲۰۰۵، طراحی شهری: گونه‌شناسی رویه‌ها و طرح‌ها، ترجمه: سید حسین بحرینی، ۱۳۸۶، انتشارات دانشگاه تهران
- Sternberg E.(2000). "An lntegrative theory of urban design". JAPA, , Vol. 60, No.3.

نام درس : تحلیل شکل و فضاهای شهری

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

هدف از این درس پی بردن به مفاهیم، معانی، عملکرد، ریخت شناسی و پتانسیل‌ها و مسائل شکل و فضای شهری به مثابه عناصری اساسی در ساختار فضایی شهر است. چون ترتیب و تنظیم این ساختار و فعالیت‌های ممزوج با آن مهم‌ترین وظیفه طراحی شهری است، لذا این درس به تحلیل روشمند شکل و فضاهای شهری نظری جامع دارد. این درس ضمن تحلیل نمونه‌های کلیدی شکل‌ها و فضاهای شهری در جهان و بررسی تطبیقی آن با شرایط و نمونه‌های ایرانی به شکل‌گیری فضای شهری باتوجه به زمینه سیاسی اجتماعی از یک سو و فرهنگی و هنری از سوی دیگر می پردازد و تئوری‌های مرتبط را مورد تحلیل و نقادی قرار می‌دهد.

سرفصل دروس :

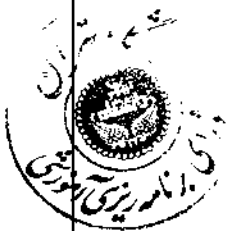
- شکل شهر، ساختار آن و فضای شهری
- زمینه اجتماعی سیاسی شکل‌گیری شکل و فضاهای شهری (بحث الگوهای رفتاری / انسانی از فضاهای شهری)
- زمینه فرهنگی، فلسفی و هنری شکل و فضاهای شهری (بحث هویت مکان - Place)
- تحلیل نمونه‌های برجسته شکل و فضاهای شهری
- ریخت شناسی فضای شهری (انواع شکل و فضاهای شهری - آناتومی فضاهای شهری، اجزا و محتویات فضاهای شهری)
- تئوری زیباشناسی شکل و فضای شهری
- فضای شهری به مثابه عنصری در ساختار فضایی شهر، بحث زمین، ساختمان، دستیابی به سود، مرگ فضای عمومی و فضای شهری
- مسائل و تنگناهای فضاهای شهری
- بحث تکنولوژی، ارتباطات و جهانی شدن (نقش جدید آینده فضاهای شهری).

منابع درسی :

- محمود توسلی، ساخت شهر و معماری در اقلیم گرم و خشک ایران، انتشارات پیوند- پیام، ۱۳۸۱.
- گوردن کالن، منظر شهری، ترجمه دکتر منوچهر طبیبیان، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.
- لینچ، کوین، ۱۹۸۱، تئوری شکل شهر، ترجمه سیدحسین بحرینی، ۱۳۷۶، انتشارات دانشگاه تهران.
- فری، هیلدبراند، ۱۹۹۹، طراحی شهر، به سوی یک شکل پایدارتر شهر، ترجمه: سیدحسین بحرینی، ۱۳۸۳.

- Rob Krier, Urban Space, Rizzoli, 1979.
- Cliff Moughtin, Street and Square , Butterworth Architecture, 1992.
- The Politics of Urban Space, ed S. low and N. Smith , Routledge, 2006.
- Alexander, C. et al 1977. A Pattern language: towns, buildings: Oxford Univ. Press.
- Kostof,s 1991, The City shaped: Urban Patterns and meanings throughout history, Boston.
- Kostof 1992, The City assembled, The elements of Urban formthrough history Boston: Thomas and Hudson.

نام درس : روش‌ها و فنون طراحی شهری

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

در این درس روش‌های طراحی شهری از یک سو و فنون یا تکنیک‌های آن از سوی دیگر تدریس می‌شود. بدین معنی که چگونگی برداشت، تحلیل، تفسیر، مقایسه، ارزیابی، ایده کلی طراحی و نهایتاً طراحی را مشخص می‌نماید.

هدف درس ایجاد مهارت حرفه‌ای طراحی شهری است، به طوری که مقدمتاً در دو کارگاه شهری در دوره کارشناسی ارشد و سپس در جریان حرفه‌طراحی شهری بتوان از این مهارت‌ها بهره گرفت.

سر فصل دروس :

- محتوی درس را عمدتاً اصول و روش‌های طراحی شهری به مفهوم ترتیب و تنظیم ترکیب کالبدی شهر یا قطعات و اجزایی از شهر به شرح زیر شامل می‌شود:
- تعاریف روش‌ها و تفاوت آن با شیوه و فنون
 - روش‌ها و فنون طراحی شهری، معنی و مفهوم
 - روش طراحی شهری با تاکید بر ترکیب دسترسی
 - الگوهای گوناگون دسترسی
 - سلسله مراتب دسترسی، بحث کیفی و کمی، جنبه‌های شکل شناسی و هندسی
 - دسترسی به مثابه فضای شهری
 - روش شکل دهی فضای شهری، چگونگی طراحی فضای محصور، فضای ایستا و پویا
 - فضاهای متقابل و متباین، فضاهای واجد مقیاس و تناسب
 - قلمرو فضایی
 - طراحی شهری باتوجه به تأثیر عوامل اقلیمی، اقلیم گرم و خشک، معتدل، سرد و مرطوب
 - طراحی شهری باتوجه به عوارض زمین
 - بحث مقیاس طراحی شهری، طراحی شهری در مقیاس‌های مختلف (مقیاس شهر، مقیاس محلات، نام مقیاس اجزایی یا عناصری از شهر)
 - طراحی شهری در بافت قدیم شهرهای تاریخی
 - نماهای شهری
 - نمای خیابان‌های به منزله ترکیب مرتبط الاجرا و نهایتاً بحث راهنمای طراحی شهری.

نام درس : طراحی شبکه حمل و نقل درون شهری

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

- آشنایی با شبکه حمل و نقل درون شهری.
- آشنایی با اصول طراحی شبکه ارتباطی و ایجاد مهارت‌های لازم در طراحی آن.
- اعمال اقداماتی در جهت بهبود وضعیت شبکه حمل و نقل درون شهری و کاهش مسائل موجود آن.

سرفصل دروس :

- تاریخچه شبکه ارتباطی در جهان
- شبکه درون شهری ایران در گذشته
- آشنایی با انواع سیستم‌های حمل و نقل درون شهری
- سیستم‌های جدید حمل و نقل عمومی و ویژگی‌های آن
- انواع سیستم‌های شبکه ارتباطی درون شهری
- تجزیه و تحلیل سیستم‌های شبکه درون شهری
- نقش شبکه ارتباطی در طراحی شهری
- ارتباط متقابل فعالیت‌ها و شبکه ارتباطی
- طراحی شبکه پیاده و دوچرخه
- آرام سازی ترافیک در محدوده‌های مسکونی
- طراحی محدوده‌های پیاده در مراکز شهری
- طراحی پارکینگ‌های چند طبقه رامپ‌دار و مکانیکی
- آلودگی‌های ناشی از تردد وسایط نقلیه موتوری و روش مقابله با آنها
- مدیریت شبکه حمل و نقل درون شهری
- نقد و بررسی برخی از راهکارهایی که جهت بهبود وضعیت شبکه حمل و نقل درون شهری صورت گرفته است (طرح محدوده ترافیک، یکطرفه کردن خیابان‌ها، خط ویژه اتوبوس و ...)

منابع درسی :

- قریب، فریدون، ۱۳۸۲، شبکه ارتباطی در طراحی شهری، چاپ سوم، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- کنفلاخر، هرمان، ۱۳۸۱، اصول برنامه‌ریزی (طراحی) تردد پیاده و دوچرخه، ترجمه فریدون قریب، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
- سی. جوتین‌خیستی و بی. کنت‌لال، مهندسی ترابری و ترافیک، ۱۳۸۱، ترجمه محمود صفارزاده، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس، تهران.

- Kirchhoff, Peter. 2002. Städtische Verkehrsplanung, Teubner Verlag. Springer Verlag.
- Steierwald/ Künne/ Vogt. 2005. Stadtverkehrsplanung

نام درس: سیر اندیشه‌های شهرسازی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

- شناخت نظریه‌ها، مفاهیم، الگوها و تلاش‌هایی که در پس از انقلاب صنعتی در برخورد با پدیده شهر به طور خاص و کانون‌های زیستی به طور عام در قرن نوزدهم ابراز گردید و چگونگی تأثیر نظریه پردازی‌های این قرن در قرن حاضر.
- شناخت نظریه، مفاهیم، الگوها و تجلیات کالبدی، فضایی آنها در نقاط مختلف جهان از ۱۹۰۰ تا ۱۹۶۰.
- شناخت تحول و فرایند و دگرگونی‌های تفکر شهرسازی از دهه ۱۹۶۰ تا امروز.
- به دست‌آوردن روش‌های مناسب برای برخورد با مسئله کانون‌های زیستی در مقیاس خرد و کلان و یافتن تعریفی مناسب بر آن در ایران.

سرفصل دروس:

- مقدمه‌ای بر سیر تحول شهری شهرنشینی و شهرسازی در قرن نوزدهم میلادی
- پیدایش مکاتب مختلف و نظریه‌های پیش شهرسازی و شهرسازی
- پیش شهرسازان آینده‌گرا و فرهنگ‌گرا (قرن نوزدهم میلادی)
- شهرسازان آینده‌گرا و فرهنگ‌گرا و طبیعت‌گرا (۶ دهه نخستین قرن بیستم میلادی)
- دگرگونی و تحول در تفکرات و اندیشه‌های شهرسازی از دهه هفتاد قرن بیستم به بعد
- تحلیل شالوده‌ای از شهر
- جمع بندی و نتیجه گیری.

منابع درسی:

- وبر. ماکس، شهر در گذر زمان، ۱۳۶۹، ترجمه شیدا کاویانی، شرکت سهامی.
- دورانت. ویل، تاریخ تمدن، ۱۳۵۹، ترجمه احمد آرام و دیگران، انتشارات آموزش انقلاب اسلامی.
- شوای. فرانسواز، شهرسازی واقهیات و تخیلات، ۱۳۷۵، ترجمه سیدمحسن حبیبی، دانشگاه تهران.
- استروفسکی. اسلاف، شهرسازی معاصر از نخستین سرچشمه‌های منشور آتن، ۱۳۷۱، ترجمه لادن اعتضادی، مرکز نشر دانشگاهی.

نام درس : کارگاه طراحی شهری (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف :

انجام سه پروژه طراحی شهری یک موضوع خاص در هر ماه به عنوان تجربه کامل و عملی برای دانشجویان طراحی شهری از طریق کاربرد فرایند طراحی شهری، استفاده از دروس مختلف نظری و تکنیکی، اعم از مبانی طراحی شهری، روش‌ها طراحی شهری، شناخت فضاهای شهری، بهسازی و نوسازی و بازسازی بافت‌های قدیمی، مبانی شبکه ارتباطی درون شهری و غیره.

سر فصل دروس :

- اسکیس شماره ۱ ، بهسازی و نوسازی یک میدان
- اسکیس شماره ۲ ، طراحی یک مسیر گردشگری یا یک کریدور طبیعی یا مصنوعی
- اسکیس شماره ۳ ، طراحی یک محله

منابع :

این درس عملی است و از آموخته های دروس قبل استفاده می گردد.

نام درس : کارگاه طراحی شهری (۲)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : کارگاه طراحی شهری (۱)

هدف :

هدف این کارگاه انجام یک پروژه جامع طراحی شهری است که مبتنی بر آموزش‌های کل دوره بوده و مکمل کارگاه (۱) باشد.

مشخصات این کارگاه به شرح زیر است:

- ۱- مقیاس گسترده
- ۲- از نظر محتوا متنوع
- ۳- پیچیدگی بالا
- ۴- تصمیم گیری واقع بینانه نسبت به مسائل شهری

سرفصل دروس:

- انتخاب یک منطقه شهری در درون یا حاشیه شهر
- بررسی و شناخت وضع موجود
- ارزیابی وضع موجود براساس معیارهای تدوین شده
- تدوین اهداف طراحی
- طراحی در مقیاس های مناسب
- تدوین دستورالعمل های طراحی

منابع :

این درس عملی است و از آموخته های دروس قبل استفاده می گردد.

۱

نام درس: سمینار
تعداد واحد: ۲ واحد
نوع واحد: نظری
پیش نیاز: ندارد

هدف:

آشنا ساختن دانشجویان دوره با مفاهیم، اصول و شرایط کلی و عمومی، و مقررات تهیه پایان نامه (نظیر: تعریف و هدف تهیه پایان نامه، نحوه انتخاب موضوع، انتخاب استاد راهنما، تنظیم روش تحقیق، ...).

سرفصل دروس:

- ۱- اهمیت و ویژگی های پایان نامه (دو ویژگی اصلی: مستندسازی و مستدل سازی)
- ۲- نقش استاد راهنما و مشاور
- ۳- عوامل موثر در انتخاب موضوع
- ۴- ارتباط موضوع با رشته شهرسازی
- ۵- تازگی و عدم تکرار
- ۶- مشخص بودن عنوان (از نظر زمانی، مکانی و موضوعات یا مجهولات مورد نظر) و همچنین روشن بودن هدف و تا حدودی هم روش تحقیق
- ۷- ضرورت نوشتن عنوان به زبان انگلیسی
- ۸- مطالعه سابقه موضوع
- ۹- تهیه سوالات / فرضیه ها
- ۱۰- تهیه طرح مطالعه
- ۱۱- تهیه و تنظیم چارچوب نظری
- ۱۲- آرایه: تهیه گزارش و ..
- ۱۳- روش تحقیق (مستدل سازی):
 - از نظر نحوه استدلال: قیاسی - استنتاجی / استقرایی (از خاص به عام یا از جزء به کل)
 - از نظر ماهیت: کمی / کیفی
- ۱۴- روش های توصیفی، تحلیلی، اکتشافی، مقایسه ای، آماری، تجربی، ارزیابی
- ۱۵- شرایط انتخاب تعداد و نوع نمونه های خاص
- ۱۶- تجزیه و تحلیل توصیفی از فرایندهای ذهنی و کیفی، درک درونی، معرفت متکی به درک و شعور عمومی از فعالیت های انسان

۱۷- نقش روانشناسی محیط: رابطه انسان با محیط، معنی محیط، معنی و مفهوم فضا

۱۸- روش مشاهده

اجزاء پایان نامه:

چکیده، فهرست مطالب، تصاویر، نقشه ها و ... مقدمه، فصول (شامل: سابقه موضوع، چارچوب نظری، ... اصل مطالعه)، نتیجه گیری و پیشنهاد، ضمائم، فهرست منابع، فرمت و شکل پایان نامه.

منابع درسی :

- The Chicago Manual of Style: The essential guide for Writers, editors and Publishers, 14th edition. The Chicago University Press. 1993

نام درس : بهسازی، نوسازی و بازسازی بافت‌های قدیمی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

این درس بر آن خواهد بود تا دانشجو را با مفاهیم اساسی و اولیه بافت‌های کهن آشنا کرده، تا از آن ره بتوان به نظریه‌ها، تجربه‌ها و دستورالعمل‌های جهانی مرتبط با بافت‌های کهن نظری افکند. برای نیل به این مقصود، اهداف آموزشی درس بدین قرار است:

- الف - نگاهی به مفاهیم و واژگان مرمت شهر.
- ب - کسب دانش مقدماتی در زمینه نظریه‌های مرتبط با بافت کهن در سطح جهان.
- ج - آشنایی با تجربه‌های جهانی مرتبط با بافت‌های کهن در سطح جهان.
- د - مروری بر منشورها و قطع‌نامه‌های مرتبط با بافت کهن در سطح جهان.
- هـ - شناخت روش‌ها و شیوه‌ها مربوط به حفظ و نگهداری از بافت‌های کهن.
- و - بررسی مسائل ویژه ایران در رابطه با بافت‌های کهن شهری.

سرفصل دروس :

- فرسایش و مرمت
- تکوین نظریه‌های نوسازی و بازسازی
- تجارب مرمت شهری در جهان
- شوراها و قطع‌نامه‌های جهانی مؤثر در امر مرمت شهری
- روش‌ها و شیوه‌های مداخله در بافت‌های کهن
- تدوین معیارهای جهانی مداخله در بافت‌های کهن
- فرایند برنامه‌ریزی و طراحی شهری در بافت‌های مرکزی و کهن شهری.

منابع درسی :

- فلامکی، محمدمنصور، باززنده‌سازی بناها و شهرهای تاریخی، ۱۳۶۵، انتشارات دانشگاه تهران.
- سلطان‌زاده، حسین، روند شکل‌گیری شهر و مراکز مذهبی در ایران، ۱۳۶۲، انتشارات آگاه.
- شوای، فرانسواز، شهرسازی واقه‌یات و تخیلات، ۱۳۷۵، ترجمه سیدمحسن حبیبی، دانشگاه تهران.
- حبیبی، سیدمحسن، مرمت شهری، ۱۳۸۱، دانشگاه تهران.

دروس اختیاری رشته طراحی شهری

- طراحی شهری در مناطق زلزله خیز
- تجارب جهانی طراحی شهری (سمینار)
- تجارب طراحی شهری در ایران (سمینار)
- مباحث اجرایی طراحی شهری
- طراحی محیط و ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه های شهرسازی
- GIS سه بعدی
- زیبایی شناسی شهری
- شهر و شهرسازی معاصر ایران

نام درس : طراحی شهری در مناطق زلزله خیز

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

این درس آشنایی دانشجویان با محدودیت‌ها، اصول و ضوابط طراحی شهری در مناطق زلزله خیز به منظور کاهش آسیب پذیری مناطق شهری و طرح‌های توسعه در مقابل خطر زلزله است (در تدریس این درس از متخصصین ذیربط حسب ضرورت استفاده می‌شود).

سرفصل دروس :

- تعاریف و مفاهیم پایه
- عوامل مؤثر بر آسیب‌پذیری محیط‌های انسان ساخت
- هدف از طراحی شهری مقاوم در مقابل زلزله (پیش، هنگام و پس از سانحه)
- آثار ثانویه زلزله در محیط‌های انسان ساخت
- مکان یابی توسعه‌های شهری
- ساختار (الگوهای) منطقه‌ای
- ساختار (الگوهای) شهری
- ساختار (الگوهای) محلی و محله‌ای
- نقش کاربری زمین و تراکم
- نقش شکل شهر
- تأسیسات و تجهیزات شهری
- فضای سبز و باز
- شبکه‌های ارتباطی
- مصالح ساختمانی / سازه‌ها
- نماها، بدنه‌های شهری
- پارادوکس‌ها و محدودیت‌ها.

منابع درسی :

• بحرینی، سیدحسین و عباس‌احمد، آخوندی، ۱۳۷۹، مدیریت بازسازی مناطق آسیب‌دیده از سوانح طبیعی، انتشارات دانشگاه تهران.

- Bahrainy H. 1998. " Urban design and Planning in a seismic- prone region". ASCE.
- Bahrainy H. 2003. " Natural disaster management in Iran ...", ASCE.
- Whittow. I. B. 1996. Disaster impact and the built Env. • Built Env. Vol. 21 No 2/3.
- Music ،V. 1993. Procedure for formulation of Alternative Scenario's for urban Development. Urban Research Paper ،UNDP/ UNCHS(Habitat).
- City vulnerability and efficiency in relation to earthquakes and" City Form".

نام درس : تجارب جهانی طراحی شهری (سمینار)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

هدف از این سمینار آشنایی دانشجویان کارشناسی ارشد طراحی شهری با تجاربی است که طی چند دهه گذشته در نقاط مختلف جهان در زمینه طراحی شهری بدست آمده است. این تجارب را می توان از دیدگاههای مختلف دسته بندی کرد. لنگ براساس ماهیت طرحها اقدام به ارائه چهارنوع طراحی شهری نموده است، لیکن معیارهای گوناگون دیگری را نیز می توان مبنای چنین دسته بندی قرارداد، نظیر عوامل جغرافیایی (اروپا، آسیا، افریقا...)، سیاسی-حکومتی(سرمایه داری، کمونیستی، سوسیالیستی...)، توسعه اجتماعی-اقتصادی(توسعه یافته، درحال توسعه و یا جهان اول، دوم، سوم...)، جهان بینی (اسلامی، مسیحی...)، مقیاسی (شهری، بخشی از شهر، پروژه های بزرگ و پروژه های کوچک)، سرمایه گذار(دولتی، خصوصی...)، اجرایی (مستقیم، غیرمستقیم...)، موضوعی(مسکونی، تجاری، فرهنگی، مختلط...)و غیره.

در این سمینار سعی بر این خواهد بود که با استفاده از مشارکت صاحب نظران، تجارب اصلی و عمده ای که نقش تعیین کننده ای در حرفه طراحی شهری در جهان داشته است مورد بررسی، نقد و ارزیابی قرار گیرد.

منابع درسی :

- لنگ، جان. ۲۰۰۵. طراحی شهری: گونه شناسی طرحها و رویه ها، ترجمه: سید حسین بحرینی، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۶.
- Marshall, Stephen. 2009. Cities design & evolution. New York: Routledge.
- Larice, M. and Elizabeth Macdonald(eds.). 2007. The urban design reader. New York: Routledge.

نام درس : تجارب طراحی شهری در ایران (سمینار)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

سابقه حرفه جدید طراحی شهری در ایران نسبتاً کوتاه است. لیکن با وجود این فعالیت های متنوعی طی سالهای گذشته در این چارچوب در کشور صورت گرفته که موفقیت ها و شکست هایی را در بر داشته است. از آن جمله می توان به نمونه های زیر اشاره کرد:

- طرح شوستر نو ، طرح شهر یزد، طرح شهستان پهلوی، طرح شهرک غرب (قدس)، طرح های شهرهای جدید، طرح پروژه نواب، طرح بافت های فرسوده مراکز شهری، طرح مراکز مذهبی شهرهای قم، مشهد، بازسازی مناطق آسیب دیده از سیل، زلزله و جنگ

هدف این سمینار بررسی، ارزیابی و نقد تجارب عمده و اساسی طراحی شهری در ایران و شناخت و معرفی دلایل موفقیت و یا عدم موفقیت اینگونه طرح ها است. بدون شک نتایج چنین بررسی می تواند نقش تعیین کننده ای در اصلاح فعالیت های طراحی شهری در کشور داشته و دانشجویان با ابعاد جنبه های مختلف این طرح ها آشنا شوند.

منابع درسی:

- توسلی، محمود. ۱۳۶۷. اصول و روشهای طراحی شهری در ایران. جلد اول و دوم. مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری. وزارت مسکن و شهرسازی.
- توسلی، محمود و ناصر بنیادی. ۱۳۷۲. طراحی فضاهای شهری. جلد ۱ و ۲. مرکز مطالعات و تحقیقات شهرسازی و معماری ایران.
- توسلی، محمود. ۱۳۷۶. طراحی شهری در بخش مرکزی تهران. وزارت مسکن و شهرسازی، واحد شهرسازی و معماری.
- بحرینی، سید حسین و بهناز امین زاده. ۱۳۸۶. طراحی شهری در ایران: نگرشی نو. مجله هنرهای زیبا، شماره ۲۶، تابستان ۱۳۸۵.
- Bahrainy, H. and Behnaz Aminzadeh. 2007. Autocratic urban design: The case of the Navab Regeneration Project in central Tehran. Idpr. Liverpool University Press. Vol. 29. Number 2.

نام درس : مباحث اجرایی طراحی شهری

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

هدف کلی از ارائه این درس آشنایی دانشجویان دوره کارشناسی ارشد طراحی شهری با مفاهیم، احکام و چارچوبهای برنامه‌ریزی اجرایی و شیوه برقراری ارتباط بین تئوری و عمل در طراحی شهری است. لذا آشنایی دانشجویان با اصول، فرایند و فرمولبندی محتوای برنامه اجرایی و توجه به زمینه‌های مرتبط با آن از حیث محیط و بستر اجتماعی، اقتصادی، مالی و تشکیلاتی انتظار می‌رود آنها آمادگی لازم را برای کاربردی کردن ایده‌ها و طرح‌های خود در زمینه طراحی شهری بیاموزند.

سرفصل دروس :

- ضرورت، جایگاه و نقش برنامه‌ریزی اجرایی در طرح‌های توسعه شهری بویژه پروژه‌های طراحی شهری
- تعریف و بیان مشخصات پروژه‌های طراحی شهری در مقیاس استراتژیک
- طرح سیاست‌گذاری طراحی در چارچوب توسعه و در مقیاس طرح اجرایی و ارتباط آن با برنامه‌ریزی پروژه و برنامه اجرایی و مکانیسم آن
- فرایند تدوین و تنظیم برنامه اجرایی در پروژه‌های طراحی شهری در سطوح و مقیاس‌های مختلف
- تشریح اصول اجرا، اهداف و سیاست‌های اجرایی، مکانیسم‌های اجرا و بازبینی و نظارت بر اجرا
- آشنایی با سازمان‌های اجرایی، تشکیلات و تنظیم اعتبارات آن
- مشارکت مردمی و اجرای پروژه طراحی شهری
- مفهوم سند پروژه اجرایی و محتوای اسنادی آن

منابع درسی :

- پیرس و رابینسون، برنامه‌ریزی و مدیریت استراتژیک، دکتر سهراب حلیلی شورینی، تهران: انتشارات یادواره، ۱۳۷۶.
- کارمایر، لئونارد، اصول مدیریت، اصغر زمردیان، آرمن مهرورزان، مرکز آموزش مدیریت دولتی، تهران- خرداد ۱۳۵۷.
- Implementing the structure plan.in.the survey structure plan. Dopusit Draft- December 2003.
- file: //G: \strategy Formulation and Implementation.
- http: //www.dsd. co. Pima. Az. Au. strategic action plan.

نام درس : طراحی محیط و ارزیابی اثرات زیست محیطی پروژه های شهرسازی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

ایجاد مهارت در بکارگیری دانش محیط‌شناسی در طراحی شهری از طریق آشنایی با ظرفیت‌ها و محدودیتهای محیط طبیعی (سرزمین)، شناخت توان‌های محیطی برای پذیرش طرح‌های توسعه شهری و پیش‌بینی آثار و عوارض توسعه شهری و مکانیزم‌ها و روش‌های کاهش اثرات در جهت دستیابی به توسعه بهینه و هم‌آهنگ با شرایط محیطی و پایدار.

سرفصل دروس :

- آشنایی با شرایط و ویژگی‌های محیطی در ایران
- توان‌های محیطی و سرزمین
- فرسایش، رانش، سیل و آسیب‌های دیگر
- طراحی محیطی و طراحی پایدار
- منظر محیط طبیعی و محیط شهری
- برنامه‌ریزی و طراحی منظر در تجربیات جهانی
- مهندسی سایت در طراحی محیط
- فرایند و فنون طراحی محیطی
- انجام طرح‌های کاربردی در شهر
- ارزیابی اثرات محیطی

منابع درسی :

- آشنایی با طراحی محیط و منظر، جان. ل. ماتلاک- به کوشش حسنعلی لقایی، سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران، ۱۳۷۹.
- مهندسی سایت برای معماران منظر، ا. استام- ک. ناتان، به کوشش فرهاد ابوضیا، سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران، ۱۳۸۰.
- اصول طراحی فضای سبز در محیط‌های مسکونی، رستم‌خانی- لقایی، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت مسکن و شهرسازی، ۱۳۸۳.
- برنامه‌ریزی محیطی برای توسعه زمین، آن. آر. بییر- ک. هیگینز، ترجمه بحرینی- کریمی، انتشارات دانشگاه تهران، ۲۵۵۴-۱۳۸۱.
- Landscape planning, Environmental application. W. M. March (UBC) Wiley & sons U. S. A 2005.

نام درس : GIS سه بعدی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : عملی

پیش نیاز : ندارد

هدف :

امروزه طراحان شهری باید با ابزار و فناوری روز برای طراحی و ارائه طرح‌ها و تصویرسازی سه‌بعدی رایانه‌ای آشنا بوده و آنها را به‌کارگیرند. GIS سه‌بعدی به دو منظور در طراحی شهری کاربرد دارد: اول به صورت ابزاری برای ارائه فضاهای طراحی‌شده و در اختیار قراردادن آنها به صورت فضاهای مجازی یا شهرهای مجازی بر روی شبکه اینترنت و کسب نظرات مردم و مشارکت دادن آنان در فرایند طراحی و دوم به صورت ابزار فناوری اطلاعات به منظور تحلیل اطلاعات لازم در فرایند طراحی شهری. لذا آشنایی با اصول GIS سه بعدی و به‌کارگیری آن در یک نمونه طراحی شهری از جمله اهداف این درس می‌باشد.

سرفصل دروس :

- تعاریف و مفاهیم GIS سه‌بعدی، تصویرسازی سه‌بعدی و شبیه‌سازی
- کاربردها و تجارب جهانی در استفاده از GIS سه‌بعدی
- ابزار لازم شامل سخت‌افزار و نرم‌افزار
- نوع اطلاعات در GIS سه‌بعدی
- نحوه ساخت پایگاه اطلاعاتی گرافیکی و توصیفی
- ساخت یک فضای مجازی و استفاده عملی از آن

منابع درسی :

- تحلیلگر فضایی. (۱۳۸۳). ترجمه فرشاد نوریان و مهدی ضیایی. انتشارات پردازش و برنامه‌ریزی شهری.
- Longley, P. A. and Michael Batty. (2003). Advanced Spatial Analysis. CA: ESRI Press.
- Piphon, Evam. (2003). Focus on 3D Models. Ohio: Premier Press.

نام درس: زیبایی شناسی شهری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

شناخت موضوعات مرتبط با زیبایی، معنی و مفهوم آن، فلسفه زیبایی و ظهور آراء و نظرات اندیشمندان، ادراک و تجربه زیبایی، و ارتباط زیبایی با هنر و فلسفه هنر از اهداف این درس است. شناخت زیبایی در محیط های انسان ساخت و روشهای تحلیل زیبایی شناسی شهری هدف دیگر درس را تشکیل می دهد تا دانشجویان بتوانند بر اساس آموخته های خود از این درس، مهارت لازم جهت نقد مناظر شهری موجود و طرح های ارائه شده، و نیز دستیابی به اصولی جهت خلق زیبایی در طراحی فضاها و سیمای شهری را کسب کنند.

سرفصل درس:

الف: کلیات

- مفهوم زیبایی

- ابعاد زیبایی شناسی و حوزه های مرتبط با آن

- ادراک زیبایی نظریه کل گرایان، نظریه زیبایی شناسی آلفرد نورث وایتهد

ب: زیبایی شناسی در فلسفه و هنر

- زیبایی شی یا موضوع، تجربه زیبایی

- دو پارادایم: عینیت گرایی (سقراط، افلاطون، ارسطو، اگوستین، آلبرتی) و ذهنیت گرایی

(هیوم، برک، کانت و ...)

- زیبایی و حقیقت (آرا فلاسفه مسلمان: سهروردی، ملاصدرا و ...)

- انتساب هنر به زیبایی یا زیبایی به هنر

- ارتباط بداعت با زیبایی

- زیبایی و تعالی

ج: زیبایی شناسی شهری

- انواع و مراتب زیبایی (زیبایی بصری، زیبایی اکولوژیکی، زیبایی معانی ...)

- زیبایی شناسی در تنوریهای شهرسازی

- متغیرهای موثر در زیبایی شناسی شهری

- روش های تحلیل و ارزیابی زیبایی مناظر شهری (مدلهای توصیفی - مدل های ادراکی)

منابع درسی:

- جعفری، علامه محمدتقی، ۱۳۶۹، *زیبایی و هنراز دیدگاه اسلام*، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، تهران
- نقی زاده، محمد، *ادراک هویت و زیبایی شهر*، انتشارات شهرداری اصفهان، ۱۳۸۶
- بل، سایمون، ۱۳۸۶، *منظر: الگو، ادراک و فرایند*، ترجمه بهناز امین زاده، انتشارات دانشگاه تهران
- اسپین، آن، ۱۳۸۷، *زبان منظر*، ترجمه سید حسین بحرینی و بهناز امین زاده، انتشارات دانشگاه تهران
- Beardsley, M. C. 1966, Aesthetics from Classical Greece to the Present. A Short History. Collier-MacMillan, London
- Carmona Matthew, 2007. Urban Design Reader, Architectural Press
- Halprin, L., 1972 *Cities*, Cambridge, MA: MIT Press
Moughtin Cliff, 2003, Urban Design: Street and Square, Political Science USA

نام درس: شهر و شهرسازی معاصر ایران

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف:

۱. شناخت چگونگی دگرگونیهای شکلی و محتوایی شهر ایرانی در ابعاد، مکانی، زمانی، فضای اجتماعی - سیاسی، فرهنگی و فضای کالبدی
۲. شناخت دگرگونیهای فلسفی، ادبی، هنری، و تاثیر آنها بر شهر و تاثیر شهر بر آنها
۳. آگاهی از نگرشها و نظریه‌های متفاوت، مصادیق و مفاهیم و تعاریفی که شهر ایرانی معاصر در آنها معنا می‌شود.
۴. تلاشی برای تعریفی درخور در ارتباط با مسئله شهر ایرانی دوران معاصر.

سر فصل دروس:

۱. چگونگی دگرگونی مفهوم شهر از آغاز دولت قاجار تا دولت ناصری
۲. دگرگونی مفهوم شهر و شهرنشینی و شهرسازی در دوران ناصری
۳. شهر و انقلاب، نقش شهر در انقلاب مشروطیت (۱۲۸۶ هـ. ش - ۱۲۹۹ هـ. ش)
۴. شهرگرایی، شهرنشینی و شهرسازی از ۱۳۰۰ هـ. ش تا ۱۳۲۰ هـ. ش
۵. شهرگرایی، شهرنشینی و شهرسازی از سقوط دولت رضا شاه تا کودتا (۱۳۲۲ - ۱۳۲۰ هـ. ش)
۶. شهر و کودتا، شهر در سالهای ۱۳۳۰ (دوران تثبیت)
۷. شهر و انقلاب از بالا، شهر در سالهای ۱۳۵۷ - ۱۳۴۰
- شهر در دهه ۱۳۴۰ - دوران اوج
- شهر در دهه ۱۳۵۰ - دوران حسیض
۸. شهر و انقلاب، ۱۳۸۷ - ۱۳۵۷
- شهر و انقلاب، نقش شهر در انقلاب اسلامی ۱۳۵۸ - ۱۳۸۷
- شهر و جنگ ۱۳۶۸ - ۱۳۵۹
- شهر و گشوده دستی اقتصادی ۱۳۷۸ - ۱۳۶۸
- شهر و اصلاحات اجتماعی ۱۳۸۵ - ۱۳۷۸
- شهر و نوپردازی دوسویه ۱۳۸۷ - ۱۳۸۵

منابع:

- از شمار تا شهر، سید محسن حبیبی، دانشگاه تهران، چاپ نهم ۱۳۸۷
- درک شهری از مشروطه، رسول جعفریان، موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۸۵
- ایران بین دو انقلاب، اروند آبراهانیان، ترجمه احمد گل محمدی، نشر نی، ۱۳۷۷
- میر سیاسی علی، تاملی در مدرنیته ایرانی، ترجمه جلال توکلیان، تهران: طرح نو، ۱۳۸۴
- حبیبی سید محسن، شرح جریان های فکری معماری و شهرسازی در ایران معاصر. تهران - دفتر پژوهشهای فرهنگی. ۱۳۸۵

